

Panteon J Slovanů

- cca od 20. let **6. stol.** začali Slované ve větší míře postupovat do nitra **Balkánského poloostrova**, tehdy spadajícího pod správu **Byzantské říše**
- tuto nečekanou událost zmiňuje řada tehdejších **historiků-kronikářů**, podle nichž šlo o **2 velké skupiny**:
  - 1) **Antové** (sídlicí dosud mezi dolním Dněprem a dolním Dněstrem)
  - 2) **Sklavini** (obývající předtím území severně od dolního Dunaje)
- **Prokopios z Caesareje** o nich mj. uvádí:

„/.../ Uctívají nadto rovněž řeky, nymfy a jakési jiné duchy a všem skládají oběti a v čase těchto obětí konají věštby. Bydlí v nuzných chatách rozmístěných daleko od sebe a převážně několikrát každý z nich změní místo pobytu. /.../ Obě plemena hovoří jedním jazykem neobyčejně barbarským. Jejich život je tvrdé a na nejnižším stupni. /.../“
- tito Slované původně podnikali nejprve bojovné a loupežné **výpravy na Balkán**, jež se na přelomu **6. a 7. stol.** proměnily na trvalou **kolonizaci** území, navíc proti původním obyvatelům často uzavírali spojenectví

s turkotatarskými **Avary** (byť zpravidla pod nátlakem) a s jinými etniky zase proti **Byzanci** (jejíž období největšího územního rozmachu tehdy zrovna vrcholilo, už od roku 313 byla křesťanská)

- expanze J Slovanů na Balkán dosáhla až na **Peloponés** a do **Malé Asie** a pokračovala i na **Apeninský poloostrov**
  - všude se však Slované nestali nejpočetnější složkou obyvatelstva, mnohde během následujících staletí **splynuli** s původním obyvatelstvem (Rumunsko, Albánie, Řecko či Malá Asie), jinde však vznikly první **slovanské státní útvary**: **Bulharsko** v 7. stol., **Chorvatsko** v 7. stol. jako samostatné knížectví a v 9. stol. jako stát (pro porovnání: **Velkomoravská říše** vznikla roku 833, byť **Sámová říše** existovala už v 7. stol. jakožto státní útvar vzniklý spojením slovanských kmenů na našem území i v jeho okolí)
- v porovnání s náboženstvím V a SZ Slovanů nelze spolehlivě doložit existenci božstva typického pro dané teritorium
- **křesťanství** zde bylo brzy primárním faktorem ovlivňujícím náboženské představy obyvatel

- i zde však můžeme najít stopy uctívání **hlavních slovanských bohů**:
  - zmíněná zpráva **Prokopia z Caesareie** uvádí v souvislosti s J Slovany jakéhosi anonymního **boha-hromovládce** – patrně Peruna, jehož existenci zmiňují i jiné prameny (např. **Život sv. Demetria Soluňského** či starobulharský překlad **Alexandreidy**)
  - v jihoslovanském folkloru se objevuje bytost zvaná Perperuna (též Perepuna či Peperuna), snad Perunova pomocnice – za dlouhého **sucha** se konával **obřad**, v jehož rámci byla vybrána **svobodná dívka**, jejíž nahotu zakrývaly pouze květy a listí, jež za doprovodu svých družek prováděla při zpěvu **rituální tanec**, při němž navštěvovala dům od domu, kde ji jednotlivé hospodyně pro přivolání deště a vláhy symbolicky polévaly vodou
  - zprostředkovaně se též dozvídáme o **kultu Svaroga**, resp. Dažboga (z glosovaného překladu **byzantské kroniky Jana Malaly**)
  - v srbském prostředí pro existenci Dažbogova kultu hovoří lidová tradice ovlivněná **bogomilstvím**, jež z dualistického hlediska klade do kontrapozice proti Bohu jistého Daboga